

Ставлення мешканців Миколаєва до існування стихійних ринків у місті
(за результатами соціологічного дослідження 2018 р.)

Аудиторія дослідження: населення м. Миколаєва віком від 18 років і старше.

Методологія дослідження:

- 1) *період проведення* - 07-11.05.2018 р.;
- 2) *метод збору інформації* – особистісне формалізоване інтерв'ю (face-to-face) за місцем проживання респондентів;
- 3) *обсяг вибірки* – 400 осіб;
вибірка багатоступенева, репрезентативна за віком (18-29 років – 18,44 %, 30-39 – 23,25 %, 40-49 – 18,43 %, 50-59 – 18,11 %, 60 і старше – 21,77 %), статтю (45,52 % чол., 54,48 % жін.) та районом проживання (Заводський район – 26,49 %, Корабельний – 17,59 %, Інгульський – 27,82 %, Центральний – 28,10 %) респондентів;
стандартна похибка – 2,49 %.

В умовах сучасного соціально-економічного становища стихійна торгівля на вулицях стала постійним атрибутом міського життя. За даними досліджень ринку овочевої продукції, основна її частина надходить на міські та стихійні ринки¹. Разом з тим, серед широкого асортименту вищезазначеної продукції, на стихійних ринках можна спостерігати реалізацію м'ясних та молочних виробів. Проте, придбання такої продукції несе загрозу здоров'ю та життю людини. За відсутності умов зберігання м'ясо-молочної продукції, існує велика небезпека її забруднення. Такі продукти можуть викликати кишкові захворювання і серйозні харчові отруєння. Крім того, можна спостерігати велику кількість безпритульних тварин біля точок продажу м'ясних товарів, що призводить до антисанітарного стану вулиць. Зважаючи на це, пересування вулицями міста несе не тільки загрозу мешканцям, але й стає вкрай незручним. Адже, зазвичай, стихійні ринки виникають на тротуарі та займають значну його частину, яка призначена для пішоходів. Тому, існування стихійних ринків на вулицях міста здебільшого має негативні наслідки.

Зважаючи на актуальність цієї проблематики, Миколаївським центром соціологічних досліджень (далі – МЦСД) у період з 07 по 11 травня 2018 року було проведено опитування дорослого населення м. Миколаєва, за результатами якого було з'ясовано, що у своїй сукупності кількість тих, хто вважає, що купувати товари на стихійних ринках більш безпечно складає 45,7%. Тих, хто дотримується протилежної точки зору

¹ Логоша Р. Державне регулювання ринку овочів: стан, проблеми, шляхи вирішення // Науковий вісник Херсонського державного університету. - Серія: Економічні науки – Вип. 17, част. 2. - 2016. – Електронний ресурс: irbis-nbuv.gov.ua

складає 49,2%. З результатів дослідження видно, що великої різниці між «противниками» та «прихильниками» придбання товарів на стихійних ринках не має.

Таблиця 1

Як Ви вважаєте, чи безпечно купувати товари на стихійних ринках?
% від загального числа опитаних респондентів

	18-29 років	30-49 років	40-49 років	50-59 років	60 і старше	Разом
Так	11,0	8,6	12,5	11,0	28,1	14,5
Скоріше так, ніж ні	28,8	34,4	23,6	43,8	25,8	31,2
Скоріше ні, ніж так	39,7	25,8	40,3	28,8	23,6	31,0
Ні	19,2	22,6	22,2	13,7	13,5	18,2
Важко відповісти	1,4	7,5	1,4	2,7	9,0	4,8

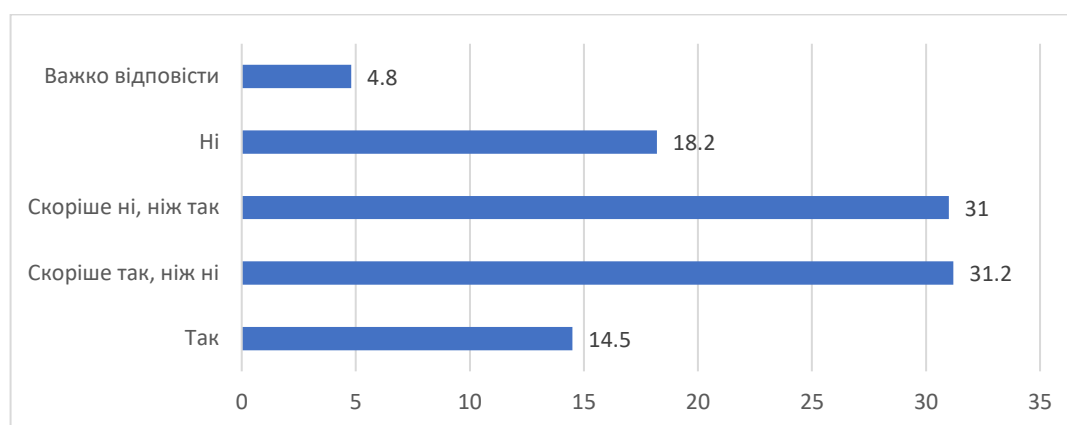

Рис. 1. Як Ви вважаєте, чи безпечно купувати товари на стихійних ринках?
% від загального числа опитаних респондентів

Тому, актуальним є визначення причин, що спонукають мешканців міста купувати товари на стихійних ринках. Серед основних, мешканці називають «нижчі ціни» - 26,8%, «зручно та близько до дому» - 23,0%, «більший вибір», тобто наявність широкого асортименту товарів - 17,1%. З таблиці бачимо, що купівлі продуктів на таких ринках віддають перевагу представники старшої вікової групи (50-59 років: 60 і старше), що обумовлюється економічним фактором такої споживацької поведінки. Серед тих, хто взагалі не купує на стихійних ринках відноситься вікова група 18-29; 30-39 років.

Таблиця 2

Якщо Ви купуєте товари/продукти на стихійних ринках, то чому саме?
% від загального числа опитаних респондентів

	18-29 років	30-49 років	40-49 років	50-59 років	60 і старше	Разом
Нижчі ціни	19,8	24,6	22,2	31,5	33,8	26,8
Зручно та близько до дому	16,8	17,2	25,9	32,4	23,0	23,0
Більший вибір	23,8	13,1	16,7	13,9	18,7	17,1
Подобається атмосфера, можна торгуватися	11,9	6,6	10,2	6,5	7,9	8,5
Не купую на стихійних ринках	26,7	33,6	19,4	13,9	13,7	21,3
Інше	4,1	4,1	4,6	0,9	1,4	2,2

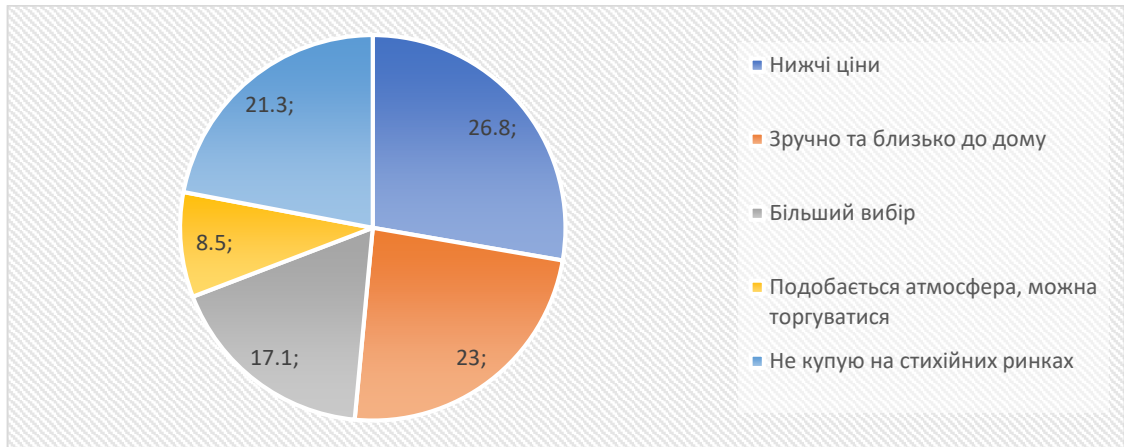

Рис. 2. Якщо Ви купуєте товари/продукти на стихійних ринках, то чому саме?
 % від загального числа опитаних респондентів

Зважаючи на те, що стихійна торгівля відноситься до адміністративних правопорушень передбачених ст. 160 Кодексу України про адміністративні правопорушення – «торгівля з рук у невстановлених місцях» і ст. 164 цього ж Кодексу – «порушення правил підприємницької діяльності», необхідно не тільки ліквідувати це явище але й запобігати її виникненню. Для цього було б доречно звернути увагу на: - дотримання належного контролю як з боку правоохоронних органів, так і з боку місцевої влади; - вивчення «інфраструктурних» потреб мешканців міста на рівні міських досліджень; - підвищення як загального культурного рівня, так і культури споживання серед населення.